

Iabumu, muhsu semkopeem wehl arween deesgan newar atqabdinat, winus ruhpigali isleetot.

Uf kompostu un lopu wirzu aifrahdu te tadeht tuwakt, ka schee ir no semkopjeem wehl wisbahri mas ewehroti un mas zeeniti mehsli, bet kuri gan yateefibā pelna jo ruhpigu leahschamu un isleetschamu faimneezißā.

Mehſlus pareiſi ifleetobams daschs labb laukſaimneels wehl itin labi warelu ſawu ſaimneezibu pahrgroſit un libds ar to eenehmumus pawairot.

Tahtal semkopjeem ari buhtu jaapeegreesch leelaks swarts ruhypneezibai, lop-, plaw- un dahrskopibai. Wisu scho laulsaimeezibas haru peekopschana stahw gandrihs weena ar otru falara. Kä pamatu no mineteem semkopibas fareem waretu minet lopkopibu, kura apsinigi peekopta, semkopim neween eenesis kreetnu grañ, het ari weizindas laulsaimeezibas, graudkopibas, dahrskopibas, plawkopibas u. t. i. usplaukschanu, tas atkal dos pabalstu lopkopibas usselschanai. Ta zaur lopkopibu mantojam mehslus un mehslit ir semkopja „selta hedre“, no kureem atkal tam eespehjams lauku-, plawu- un dahrsu raschu pawairot un isslabot.

Lai nu gan dahrskopiba lihds schim pee mums wehl
naw eeguwuse tahdas zeenibas, lahda tai peenahlas, jo
semkopji valailam paroduschi sevischki tahdas leetas ee-
wehrot, las winu puhles ihhalâ laikâ fahl atlihdsinat, tad
tomehr jazer, la dahrskopiba ar laiku spehs peegreest semi-
kopju eeweheribu. Keut gan dahrss eegulditaas kapitals
nekatrui reissi apsola til ohtru atmaksu, tad tomehr pareisi
cerihkots un kopis dahrss, bagatigi atlihdsinâs wifas
puhles un isdewunus. Lai daschureisi sawu naudinu ne-
cerolam — ta salot — taifni semê, tad dahrss jaeerihlo
pareisi, jo no ta atkaras dahrss eeguldita kapitala pro-
zentu augstums. Dahrss eetaisot jarihkojas neween pehz
pareisa plana, bet jaluhkojas it ihpaschi us pareisu, klimatam
un gruntssemei peemehrigu augu un to pasugu iswehli, us
dahrss auglu pahrwehrschanu naudâ u. t. t. Tahdus
auglus, kuri ilgi neusturas un gruhli tahlak iswadajami,
la semenes un zitas ogas, la ari firshus, deretu audset
pa leelakai datai tilai pilsehtu tumumâ, samehr auglu
kolus, la ahbeles, bumbernigas un pluhmes allal ari
attahlaki no pilsehtam. Kam laba gruntsseme, tas war
tanî audset auglus gandrihsj pehz patilshanas, jo labâ
semê labi kohti, tee arween labi isdosees; bet ne ta ir ar
flikaku, peem. purwju, farlanu simits waj ari vahrat
mitru gruntsseme: tahdâs weetâs jaistahda gruntssemei
peemehrigaki augi un proti, kureem salnes newellas dñili
semê, la semenem un ziteem ogulajeem un pluhmem.
Pluhmes der stahdit mitra, labi smagâ semê, bet ne ta
weegla, fausâ simits semê.

Bet ar to naw sozits, ka minetea augi tahdā semē stah-dami bes eepreekschejas semes pahrlaboschanas. Ne, semas

Lantikas juhā, deenwidōs no ekwatora jeb dalitaja. Wina tek gar Brasilijas rihta kraasteem us seemeteem, eetel Karaibijas juhā, tad pa Yukatana zelu us makareem no Kubas salas Meksikas libzi, tad starp Floridu, Kubas un Bahama salam gar Seemela-Amerikas Sweenoto Walstju rihta kraasteem us seemeleem, libdz lamehr ja deenwidōs no Halifikas sadalas wairak datas, no turam weena dolas pahri us Eiropu, us Biskajas libzi, greechesas tad us seemeleem, tek netahlu no Irijas makara kraasteem, tur allal daslas: galvenais sars aistel us Norvegijas kraasteem un starp seemela ragu un Lahtschu salam eetel Arktiskā (Seemela ledus) juhā, otrs dolas us Islandes puss un starp to un Grönlandi eetel Arktiskā juhā. Otrs no galvenaleem Golf straumes fareem, tur ja pee Halifikas sadalas, aistel us Kanariju salam, tek tad lahdus gabalu us deenwideem, apgreechesas tezedams us makareem un bei-dzot allal atgreechesas us Floridas pussalas atpalat. Pebz dabas pehtneela Alesandra von Humboldta aprehkinaju-meem, paeet 2 gadi un 10 mehnesci, lamehr tas Golf straumes sars, kas aistel us Kanariju salam no Floridas, allal us Floridu atgreechesas atpalat.

Golfstraumes jaurmehra jeb wideja gada siltuma Mel-
filas liži 25., gradi, pee Floridas pussalas 26., pee
Tcharlestoņas 26., pee Hotteras raga 24 un deenwidds
no Jaun-Jundlandas 20 gradi siltuma pehz Zelsija.
Winas ahtrums starp Floridas pussalu un Kubas un
Bahama salam 72 juhras juhdses jeb pahral par 100
merstim deenī.

Golf straume vreelſch Eiropas no neiffakami leela ſwara. Na tas teefcham id, to warbuht jau deesgan labi wareb nogift iſ ſekoscheem veemehreem: Hamburgā, kura atrodas uſ 53,⁶ ſeemeļa platumā grada, zaurmehra ieb wideja gada filumā ir 8 gradi pehz Belfijsa, Barnaulā (Walac Sibirijs) uſ 53,² ſeemeļa platumā grada tilai 0,₄ (gandrihs $\frac{1}{2}$) gradu leela filumā pehz Belfijsa un Niko- lajewſka (pee Amuras) uſ 53,¹ ſeemeļa platumā grada turpreti $2\frac{1}{2}$ grada leels aukſtumā pehz Belfijsa, Bergene (Norwegijā) uſ 60,¹⁵ ſeemeļa platumā grada turpreti zaurmehra grada filumā wehl arween 6,₉ (gandrihs 7) gradi veba Belfijsa.

Lai nu gan newar leegt, ka atskaitot Golf straumes eespaidu us Balcar-Eiropas klimatu, neavl daschi ziti cemeissi,

weetas jaifgrahwo un ar drainoscham jaifleek, us purwju
semes jaifawed smilis, mahls, kallis, wezu muhru atleekas,
keegelu gaboli u. t. t., lamehr us smilisssemi der aikal us-
west kompositu, mahlu, kallus un tamlihdfigu semi.

Auglu kolus, ihpaschi ahbeles un bumbernizas ihsti nemas nederetu tahdas weetäss audset, jo preelfsch tahdas semes gruhii dabut noderigas fugas un pee tam wehl ar wifu labu fugu ismellefchanu, tee tomehr slimotu, nihkulotu un koleem pañneegtläs baribu weelas gruhii spehtu dot koleem wajadfigo spehlu, isturibu un anglibu. Baur tam tad atlal ronaß pee koleem daschadas slimibas, lä: kolu peepescha nonihlschana, kaitigu lulanu eeraschanas, nelaikä seedu nobirschanu, auglu nepilniga attihstischanas u. t. t. Oqulajeem, tos lahtigi aplopjot, tas retali notiks.

(Turpmaß beigeaß.)

Muhu teatra jautajums.

No. 21. Deglawia.

(Beigab.)

Ka schoreis teatris buhtu dauds labolt warejis ismeklet
teatra wadonus ari is paschtauteescheem, to leezina tas, ka
wehl bes Oholina kga lohds Latweetis is ahrsemem (Wih-
nes) bija peeteizees bes laut lohdas usaijinaofhanas. Un-
tur tad palika tee spehli, kas uszichtigi kalpoja paschu ska-
tuwei, tur palika Jansons, Duburs un it ihpaschi A.
Allunans, kuri jau wadija israhdes, tad P. Oholina
kgs ahrsemes bija wehl gluschi nepasihta swaigste?
Mahksleneekus un labus reschiforus newar wis til skoläs
ismahzit, ja tee skolu dabujuschi paschi newar semi taħlač
skolot un paschi farwu spehju attihstít, tad tee naw mah-
ksleneeki un es domaju attihstitees zilweks un mahksleneekls
war ari Riga. Man domat, ka teem latrā fina bija ja-
dod wehl preelschroka, bet liskenis bija nolehmis zitadi
un teatrim peeschikhra pats direktor, nelahdas fażenċibas
neprafidoms.

Pebz awisču spreedumeem nu muhsu teatrim bizo
resabzees jauns laikmets, kusch pateesibā bija loti sihmigs
zaur to, ka akteeri algas sipti vaseminaja. Teatra komi-
šja sčo soli aibildinoja ar tulščo kafī un taupibu,
tomehr tulšot winu war ari gitadi. Waj us schahdu tau-
pibu pateescham spreedschi wahjee naubas apstahkti, waj
gitit eemesli, par to nenemos isspreest, tilai zaur winu
teatra wadibas tendenze bija peepeschi mainijusees, —
newis wairs labakos spehkus pee statuwes saiflit, bet
winus padsiht. Widsmaš gdura schahda taupiba nar deh-
wejama, itin lāpat lā lad semkopis gribetu eetaupit,
atrandams semei sehllu un atlaidams sawus darba speh-
kus. Ja te gribēja taupit, ja teatra lāse pateescham
wairs nespēhja wairak maksat, tad latrā sinā wajadseja
cerwest relatiwu algoschanas fahrtibū, ka akteeri zeesch ne-
ween sauđejums, bet bauda ari pelnu un luhkotees ari

dauds mas us samehru un raudsīt ari eetaupit no direktora algas wairak un samehru. Direktora sesonās eenehmumi freedsas wehl arveenu us 2000 rubl., kamehr wiseewehrojamalee spehkt ar leelu kauleschanos bija isdabujuschi tikai 50 rubl. par mehnest. Par pirmjeem direktors dabuja peegreis tildauds, par ziteem teatra spehleem desmit un wehl wairak reis tildauds. Schahds nesamehrs nebuhs useetams ne pee weena pasaules teatra, — gan parasta leeta, ka labi mahkleneeli dabun dauds leelakas algas, neld labi direktori, bet kad labakais Latweeschu spehls peegreis tilmas teek algots ka direktors, kurshki wiwis par tahdu jaur laimigu atgadijēnu, tas pee mums israhdas wehl itin dabifki. Toreihejo algas paseminaschanu war daschadi apspreest, kad jau par jauno wadoni bija gahdats tildauds, tad wajadseja ari wehl us preelschu par winu gahdat un raudsīt nowehrst nepatihsamu sazenis. Ir finams, ka tie, kas juhtas droshki us sawu spehju, schahda gadijuma aiseet — un pateescham teatris saudeja weenu no saweent wišlabakeem spehleem un lahdu otru man tik ar leelām puhlem isdewās pedabut pee Latweeschu peenahskumo, ka tas nepeenehma weetu pee kahda Wahau teatra un apmeerinajas — kad nu apstahkti weenreis tahdi — ari ar maso algu.

Bes tam ari stahjotees barbds, kā jau eepreelsch bija paredsams, tagadejais direktors neispildija tās zerbās, kas uš wina likas un pateizotees tikai publikas patriotismam, wina fawu lurneschānu pret winu naw israhbijust klāji. Gan gudri bija darīts, ka winam tuvu stahwoschas personas jaun laikraksteem pastieidsās pasinot, ka P. Osolina kgs eewēdīschot Latweeschu teatra mahkflā realo wirseenu, ka publikai no wina tehloschanas dauds kas buhschot neisprotams, bet ar to esot jaapron, kaut ari tas israhdoees nepareissi. Nesiņu zil ūchāds eestahstijums atradis tizetajus. Pateesibā gan tahda reala skola ir, kas labprāht issargajas no wezajām dellamatoriskām un stereotipiskām gestem, tikai pehz ūchis skolas wajaga ūoti leelas mahlflas spehjas un tehniskas isweizības. Labprāht peesfleenos teem kritikeem, kuri tagadejā direktora akteera spehju tilthālu atīsiņst, zil ween tas eespehjams, bet pateesibai godu dodot, jašala, ka winam preelsch realā mahsleneeka wehl truhīst gatavības. Ari zitadās lomās tas teek no ziteem akteereem daudskahrt pahrspehīs, tas taischu buhs jaleezina pat wina wiškarstakajeem peekritejeem. Neba nu pascham waditajam wajaga buht labakam olteerim, ari muhsu teatra mahlfla tilthālu attīstījusees, ka tas waires naw til nepeezeeschami wajadīsgs, kā agras, bet ari, kas atieejas uš lugu reschiju un wabifschānu, tad pēc wiſu draudīgalas kritisas woram tikai wehleetees, kaut tas wehl labak kahbus gadus buhtu ahrsemēs pamahzīses, wišmas buhtu tur kur raudīsīja kāreschis praktiset — tad wiſch muhsu mahl-

galvenois zehlonis un ka bes ta wehl daschi ziti juheras straumu lihdsraditasi. Anglu pehtneels W. Tomsons pemehram leek kotti leelu swaru us juheras wirfas neweenado uhdens isgaroschanu un us neweenado leetus daudsumu, kas nonahk semē — weenā juheras apgabalā wairak, otrā masak — un Evans us to dibinadamees jaunakā laislā pat mehginaja peerahdit, ka zaurmehra — videjs juheras stahwollis seemēka puslodē janvari wiſaugstals, kurprei deenwidus puslodē atkal junijā wiſaugstals. Lai nu kā, tomeitr jaſala, ka daschās weetās jau pat uhdens smaguma daschadiba war rabit juheras strumes, ja wairak juheras weena ar otru jaweenotas un tanis weenā leelaks, otrā masaks fahls daudsums, tabdā gadijeenā tad finamis uhdens luhlos islihdsinatees un zaur to radisees strumes; smagalais ar fahli bagataklais uhdens luhlos pa apalkšu eeteget tani juherā, kuras uhdens faldaks; weeglakais — ar fahli nabagakais uhdens atkal pa wirfu, kā wiſstraume eetežes tani juherā, kuras uhdens fahltals un tamlihds arī smogals. Ka tas teescham tā, to mums jo gaischi peerahda tas, ka Melnās juheras uhdens, kas sevi fatur masak prozentu fahls, zaur Bosporu kā wiſstraume eegabščas Marmara juherā, kuras uhdens atkal zaur Helešpontu kā wiſstraume Romanu (Widus) juherā; Romanu juheras uhdens atkal kā fahltals un tamdeht smagalais kā apalkšstraume zaur Helešpontu dolas Marmara juherā un no tas zaur Bosporu Melnā juherā.

Gluschi to paschu mehs redsam pee Atlantikas okeana un Romanu (Widus) juhras. Atlantikas okeana S.₆ lībds 3,7 proz. leels sahls daudsums, Romanu (Widus) juhra 3,7-3,8 proz. leels, un las noteel? Saldaikis Atlantikas okeana uhdens kā wirsstraume zaur Gibraltara zelu do das eelschā Romanu (Widus) juhra, un Romanu juhras uhdens, kā sahlitakais, aklal kā apalschstraume zaur Gibraltaru Atlantikas okeana.

Tāpat tas ir ar Ašowas un Melno juhē, ar Seemela
jeb Wahju un Baltijas juhru u. t. t. Ašowas juhras
uhdens saldaks (1₂, proz.) par Melnās juhras (1₆, proz.
sahls), tapebz ari tas weeglaks buhdams zaur Kertschu kā
wirsstrāume eepļuhi Melnā juhre un Melnās juhras uh-
dens, kā sahlītalais attal kā apakšstrāume zaur Kertschu
Ašowas juhre. Baltijas juhras uhdens satur sevi tik
0₅—0₇ proz. sahls, kamekr Seemela jeb Mohu iubea

slas attihstibas labā warbuht ari ko buhiu warejis darit. Ja no wina farakstītā „originala“ „Apburia printscha“, gribam sprest par wina dramatiskas literatūras praschanu un kritisko spēhju, tad tajā eeweetotais flingeris ir leelaks neskā dramatiskā darbiba, ballateschu kostimi flaistaki un maigali, nela dseja. Izsī faktot, tad ari eeweherojot savus apstahkus esam peetizigi un newaram vrasit nosavas skatuves darbineleem wiſai augstus mahkſlas prasijumus, tad newaram wina spēhju gluschi nonizimat, bet now ari noleedsmas, la mums ir spēhki, kas winu latrā laukā pahrspehtu, ja tikai teatra komisija peelaistu fazenfibū un ka Osolina kungs tadehk ari par 1000 rblu feso-nas eenehmumeem waretu buht koti pateizigs.

ap 3,2 proz., tapehž ari Seemeļa jeb Wahžu juhreas uždens kā smagakais un sahlītakais pa apačšu zaur Sundi leelo un māso Veltu pluhst Baltijas juhē, un Baltija juhreas uždens atkal kā saldakais un weegslakais pa virs — tāpat zaur Sundu, leelo un māso Veltu dodas Wahžu juhē.

Te mehs redsejām, ka juhras straumem par zehloni wa
buht ari fahls daudsumā neweenadibā, bet tas tikai ta
war buht pee fahnu juhram, kuras weena ar otru fa
weenotas un kurā weenā wairak fahls — tas uhdens
fahlitals nesā otrā; turpreti pee juhras straumu radischa
nos okeands jeb galwenās juhrās, kur wifur gandrīz
weenabs fahls daudsums 3,5—3,7 prozentu leels, fahls
neweenadā isdalischana newar buht juhras straumu radi
taja. Galweno juhru jeb okeanu straumu eewehrojamakai
zehlonis jeb raditajs ir un paleek tik wehjich, sprotams
ka bes wehja ari mehl daschi ziti masaki eemesli un lihds
raditaji, ka neweenadā uhdens fasi-dischano, isgaroschan
u. t. t. No wehjeem sewfischki kriht swara pasatwehji u
monsuni, kuri ne tikveen eenem plashus apgabalus, be
ari ie dauds pastahwigali, nesā ziti wehji un weenmeh
pubsch us lo paschu puš — zaure lo wina spehja pe
juhras straumu radischanas jeb iszelschanas jo leela u
eewehrojama.

Milfū pudele.

Bordò pilsehtā (Frānzijs), kur paſčulaik riħlojas u laħdu iſtahdi, nodomats uſzelt milfigu, 35 metrus (ap 120 pehdu) augstu pudefi. Schis trauals pateefibā buhs pils, kurai buhs pudefes weids. Ba diwäm durwim wa reshot ekkluht apalshejä taħwad, krabschni eerihkotā, 11 metrus (ap 35 pehdu) garā un 6 metrus (ap 20 pehdu) platiä saħle, kur apmelletaji waręs dabut wiſadus atspir bsinajosħus dseħreenu. Ba diwäm platäm, 160 valak peenūs garām trepem waręs uſkahpt trijds augħiſtaħwda, kur ari atradisees saħles prekejx atspir bsinachan. 20 metrus (ap 85 pehdu) augstumā waręs uſkahpt pudefes laila, fuq-ix nobirdas ar tera, uż kurax buhs telpo 35 personam. Korka weetu iſpildis pawisjons, kur publik laristā waj leetainā laila waręs atpuħiſsees. (R. P. B. A.)

Pilnā sapulze nodera sāho preekschikumu tunas wihtiem, tunas wihtri teatra komisijai, kurai tas finans ne-patika un ta to atraidija. Izmehginajumu deht Duburo lgs ari sahdas trihs reisas peelaists pēc reschijas un ja spreedam, ka publīka zaur aplausu israhda fawu peektischau un meeru, tad neskator pret wišam demonstrācijam, kas bija sarihlotas pret weenu no lugam, peektischa na bija wišpahriga. Bet par to sāhs spehls ari wairs nedabun neween tahak israhdes wadit, bet ari tam „klasifikācijas lugās“ wairi nedod jil nezīl eewehtrojamalu lomu un tam janoskatas, kā eesahjejs wina weetā Lehmojas un publikai janoskatas tahda eelausischandas, kurai ihstenibā janoteek aiz kulisem. Vīrs grib klasifikas lomas tehlot, jaemanas kur savas sahjas un rokas līkt. Izmehgina-jumam tatschu wareja peelīkt weena tahda israhde publi-ka preekschā un kad uš truhkumeen bija norādīts, tad zīhtees tħallie pebz gatawibas, ar kuru tad stahfees no jauna uš atklahteem dehleem, un newis representet nelaikā klasifiku lomu israhbitaju. Tahkalee spehli wehl naw da-bujuschi wadibā mehginatees. Lai nemierīgos akteeris jil negiz apmeerinatu, tad teatra komisija veelika teloschā gadā latram pēc algas par 5—10 rublus mehnēsi, lai tiskai ne-patihkoma leeta tiktū aplūsinata. „Dibinat direktora valīgga weetu wehl ne-efot wajadfigs, tahda ne-efot schim brihdīm wajadfiga un tas buhtu tilai saweenots ar lee-leem isdewumeem,“ tā motivedama teatra komisija, preekschikumu atraidījuši. (Veekee isdewumi tħiġiha pahr-prast.) Lai zeenitee laftagi tagad isspreesch vafshi, kas te wairak eewehtrots, waj teatra labums, waj direktoram gloħbta weena dala no tagħbejjs algas?

Buhtu tiefsibas uš pilnību, waj pateesham Latweeschu ne-labweħlu spreedumis buhtu dibinats, ka tee ir semali rad-dijumi, nekkā zitas tautas. Leela lepoščandas ar wijsu muhsu klasifizumu, — dodeet mums „Hamletu“, dodeet mums „Otelo“, dodeet mums „Orleanas jaunawu“, do-deet „Godu“ — realo wirseenu, dodeet poses, waj jok lu-lugas, bet dodeet ko galawu! Nadeht tad dasħħa laba iſ-rahde kosppehle iš-gleħxa un meegaina, it kā israhda-mam gabalam nebuhu nekahda eelscheja swara. Par wahjem gabaleem, kureem ta truhħst, nebuhu ko runat, — lee ari nebuhu israhdam, — bet tilpat wahji jau ari norit tee teizamee klasiflee gabali, kura spehls tatschu pa-stabio winu kopeespaiba. Merunajeet no idealisma, realisma un klasifizma, zenschatees pebz gatawibas, gataw-auglis, waj tas nu no ta kola, waj no ta, ir arveen bauðams un salds, kamehr muhsu idealismus, realismus, klasifizmus un dilettantismus ne par matu weens no otrā ne-isschlīras. Kuryr esam ar fawu augsto mahlfas pakah-peenu nolluwschi? Israhda klasifikas lugas, weena dala publitus tās redsejus īdand labaki israhdam, waj tās la-fidama wairak ko fajutu, otrai dala negatawa baribapalek pawisam nesaprotama, ta nekeras tai nemas pees firds un auksti un steidfigi publīka atħalli saħli un ja ta-ko mantoju, tad til eespaidu no sposħajiem klostimeem un weena dala kritikas jau nonahl pēc spreeduma, ka klasifikas lugas ne pawisam neder muhsu laileem. Israhda realo wirseenu, tas pats Deewi! Kas gan ir leelaks hau-dijumi, kā redset iħsta mahlfleeneka realo teħlojumu u-skatuwes!? Bet redsot uš muhsu fstatuwes ar realo wirseenu możamees, top tiħbi nesabi ap firdi un ja negħiha-

buhu teesibas us pilnibu, waj pateesham Latweeschu ne labwehku spreediums buhu dibinats, ta tee ir semaki radijumi, neld zitas tautas. Leela Ieposchanas ar wisu muhsu klasifizmu, — dodeet mums „Hamletu“, dodeet mums „Otelo“, dodeet mums „Orleanas jaunaru“, do deet „Godu“ — realo wirseenu, dodeet poses, waj joku lugas, bet dodeet lo gatamu! Kadehk tab daschä laba israhde kopspehle tilk glehwa un meegaina, it ka israhda mami gabalam nebuhtu nekahda eelscheja swara. Par wahjeem gabaleem, kureem ta truhst, nebuhtu lo runat, — tee ari nebuhtu israhdam, — bet tilpat wahji jau ari norit tee teizamee klasifilee gabali, lura spehls tatschu pastabio winu loopespaida. Merunajeet no idealisma, realisma un klasifizma. zenschatees pehz gatawibas, gataw auglis, waj tas nu no ta kola, waj no ta, ir arveen baudams un salds, kamehr muhsu idealismus, realismus, klasifizmus un dilettantismus ne par matu weens no otria ne ischklitas. Kurp esam ar sawu augsto mahkblas pakah peenu nockiuwuschi? Israhda klasiflas lugas, weena dala publikus tas redsejusi dauds labaki israhdam, waj tas la fidama wairak lo fajutust, otrai dala negatawa bariba paleek patifam nefaprotama, ta nekeras tai nemas per fids un aukstii un steidfigi publika astahki sahli un ja ta ko mantojusti, tab til eefpaidu no sposchajeem kostimeem un weena dala kritikas jau nonahk pee spreedula, ka klasiflas lugas ne patifam neder muhsu laikeem. Israhda realo wirseenu, tas pats Deew! Kas gan ir leelaks bau dijums, ta redset ihsta mahkbleneeka realo tehlojumu upskatuwes!? Bet redsot us muhsu statuwes ar realo wirseenu mozamees, top tihri nelabi ap firdi un ja negribam negatavo augli, wifadus „schnizerus“ pret statuwes elementar sinibam peenemt par realas mahkblas baudijumu, tad schis ir tas cemeefs, kadehk muhsu publikai, lura now wehl fewischki preelsch schahda wirseena eefslusti, ari schahde wirseens newar patilt.

No efficient schemes

a) **Waldibas Jeetas**

Vasta un telegrafa wiršvalde, eeweħroðama to
ka nepilnigas adreschu ustraktiħanas deħi, us ahrsemen
fuhtamis weħstules u. t. i. daudsejrs zelik nomaldotees, ta
is winas isslaistà ġirkulara redksam, stingri nosalo, ta u
rekomandetam (eeraltitam) weħstulem un weħrtspakinam,
kuras teelot fuhtitas us ahrsemen, wisa adresa jarafstha
Frantschu walodā un bex tam weħl weħstules waj fuhti
juma faneħmeja wahed, vasta stazijsa un waliss, kuc fuħ-
tijums fuhtams — Kreewu walodā. Tilai us Wahjiu
un Austro-Ungariju aktants Frantschu walodas weetās
rakstit adresx ja patih — Wahju walodā.

Belu ministrija, lä „Mosk. Wed.“ räfsa, noleh-
muße, fa besvileineelu brauzeji pa dselsszeleem, ja tos us-
eet, now wis isleekami kur nebuht pirmajä dselsszela sta-
zijs läukä, nereti stepē, us läaja un lä tahtas, lä tas lihdi-
schim bijis parasüs, het tee til is dselsszeli wilzeeneem is-
raidami sinamägs stazijs vilseebtu mai sahdschu tumur-

Jaunas avisēs: 1) „Mahjaž Weesa” isdewejaun un atbildīgajam redaktoram Dr. phil. Arnoldam Plates, lā „Waldbibas Wehsleisīs” fino, atlauts isdot jaunu nedēļas avīsi „Das Pferd in Russland”, kura mākslās 10 rbt. eelschsemē un 12 rbt. ahrsemēs un pāsniegs daschnedaschadas finas par sīrgkopību, sīrgu fazīkstiem braukšanā, iķreešanā u. t. t. Avīse isnohls bēs e p r e e l s c h e j a zensures un winu wadis barons Strombergs. 2) Peer Rīgas peerakstītam Nisenam Brandem atlauts isdot Kreiwi un Wahzu valodā sludinājumi lapi „Даромъ — Чимсонст”, kuru redigēs v. Alderlaß.

Par „Baltijas Wehstniescha“ otro atbildīgo redaktori Jekaba Kalnina veetā, kā „Balts. Wehstn.“ fino, apstiprinātais bijuschais Rīgas politehnikas studentes Nikolajs Purinsch, kurš, kā „Balt. Wehstn.“ šo noti kumu pasinodams pēcīgi, vina laftojeem wairs ne-eso „nelahds sweschineeks“, jo tas jau 1890. gadā eestahjeees vina redakzija un lihds šim wadijis „avisēs ahrsejēs politikas datu“ — un tāpehž „Balt. Wehstn.“ laftaji ar sanemšot, kā winsch zer, tādu finu „ar labpatiesshanu un preeku.“

Ur ſcho Deglawa ſga rakſtu eſam grībejuſči til eelūſtinat muhſu teatra jautajumu. Ia ari rakſtam wiſur newaram preeleis, iad tomeņu eiehrodami, la muhſu teatra wadkbā un rīžibā vauoſ las pahrgroſams un labojaſms, mehš winam ar preeku ollaħwām telpas, ko ari bariſim ar ziteem, laut ir pretejeem, bet leetischiſiem rakſteem.

Teeſu leetu nodala.

Jelgawas appabala teesā 4. maijā tika istehata
lahda leelaka kriminal-prahvo, kurā bija apfuhsēti sem-
neeli: Johans Elzers (Preenawas pagastā), Roberts Skults
(Dzehuļķiņi pag.), Kričs, Attis un Eduards Sīklmani
(Prauwini pag.), Atis Swejneels (Jrlawas pag.), Schihdi:
tigotaits Elias Nosenbergs un Sise Holsmanis par dedzi-
naschanas mehginažumu un sahdsibu ar eelauschanos.

Lieetas apstahlti sekojchi: Nakti no 14. us 15. oktobri 1894. gadā tika uslausta un isslaupita Läseram Hirschhornam veederiga bobs — Dschuhlfit. No wiša bija redzams, ka ūaudarei gribejuschi ne tilween bobi isslaupit, bet ari winas ihpaschnekkam atreeblees. Uz stoikas bija isdedjis weenā weīā prahws zaurums, gar kura malam wehl bija redzami laždi apdeguschi atvilknes gabalini, ogles un papira velni. Uz griħdas atrada fasweestas dašħadas prezis, ka: zuluru, ļojeju, dasħħadas feħħlas u t. t. kuras wiſas bija pahrletox ar petroleju. Pagrabu bija petrolejas un darwas muzam atgrefti krani waħda un wijs schidrums pludoja pa klonu. Saundari bija isurbuschi feħtas puše sleħgi zaurumu, pa kuru eebahuschi rolu, at-bultejuschi no eelschouses ajsbulteto logu un tħad eetikuschi eelsħa. Gehħa — alak atrada fasweestas dasħħed dasħħadas prezis, bes tam wehl fwarus un tirgošhanas papirus. Sahħħibas leelumu reħlinja apmeħram li ħqs 1500 rbi.

Aisdomas tuhlt krita uj kaimini pogastā vīshwojoschu Sihlmanu gimeni. Pee ruhpigakas ismellechanas tomehr pee Sihlmaneean ne neela no sagtajām mantam neatrada. Uj polizijas jautajumu, waj Elzeris sahdsibas nakti naas pee Sihlmaneeem bijis, pehdejee apleezinaja, la tas tur wakarā ap pulksten 8 eeradees un gulejis wišu nakti. 17. oktobra rihtā apsagtais Lasers Hirschhors nodewa polizijai kahdu atrastu winam adresetu besporaksta wehstuli, kura rakstītajās lubdsa pehz sagtajām leetam mēklet Bahlinā (Sihlmanu mahju wahrs), kur tās esot noglabatas. Geradās aprinka preelschneela jaunakais valīhgās un ismelleja wišu Bahlinu Sihlmanu mahju, bet neka neatrada. 18. oktobri atkal polizijas uradniks Michailo witschs ar Dschuhkstes pagasta waldes eeredneem bewās us Bahlineem — wehl reis wišu smallaki pahrmellet. Wišu deenu mēlejot tomehr nelas netila atrasts. Pehdigi paschā wakarā melletaji usgahja soku 300 no mahjam astah tūnesen kā noezenu rāhzeni lauku. Iau no tahleenes wareja redset, la te ir kas rakts: seme bija weetam gaischaka, kā parastis. Tuhlin atrada weenu maišu, seme eeraktu, pilnu ar sagtām ahdu prezēm; drihsī atrada ari zitus maišus (7), pilnus ar daschadām prezēm. Weenam maišam pat bija weens stuhris valīzis plīks, neaplaķis ar semi. No klausinatais mahju fainneeks ūcīchs Sihlmaniis isteiza, la winsch nesinot, kā wina laulā sagtās mantas tilusčas, winsch domajot, la kahds zits winam atrebbamees mantas iur noglabojis. Rāhzeni laulu winsch esot weh 15. oktobri līzis noezet, lai atlīluschos rāhzenus nolasītu. Tuhlin tīla apzeetinati wiſt trihs Sihlmani un Swejneeks. Ari Elzeri isbewās drihsī apzeetinat. Wiſt apzeetinatee leedsās, la tee sahdsibu un dedsīnaschanas mehginajumu isdarījuschi. Te kahdu deenu eenahk pee Dschuhkstes pagasta rakstwescha Hulcscha apzeetināta laulata draudene un iſſtahsto, la wina mineto anonimo (bes wahrs parakta) wehstuli rakstījuse un nosweeduse pee Hirschhorna tirgota-was, jo winas wihrs tai istejis wiſus sahdsibas fīklumus un wina — negribedama buht schahda noseeguma kļusa lihdīsinotaja — gribot to ari teesas preelschā isteilt. Tas tīla tuhlin pasinois ismellechanas teesnesim, kura preelschā tad ari nu apzeetinatais Elzeris isteiza, la winsch kopā ari zitem apzeetinateem un Peenawas kundsim „bodneelu“ Rosenbergi, scha radeneelu Holzmani un Robertu Stulti isdarījuschi sahdsibu pee Hirschhorna.

4. maiā ūchi leeta nahja Jelgawas apgabala teesā is-
spreešchanā. Vija aizinati 35 leezineeli, no kureem 1 ne-
bija atmahāis. Uri teesā apsuždsetee wiſt leqdās buht
wainigi — iſnemot tilai Elzeri, kurſch isteiza, ka uſ min.
aplaupiſchanu winaus usmudinajis bodneeks Rosenbergs,
kuram gahjīs sawā „bodelē” deesgan wahji, jo Girsch-
horns bijis stipris konkurentis. Winsch — Elzeris — eſot
minetā wakarā etaiſjīs labu duhſchu un tad wiſt dewu-
ſchees „pee darba”. Iſſahgejuſchi pahrdotawas loga ſlehgī
zaurumu, tā kā warejuſchi eebahſt roſu; iſſspeeduſchi tad
loga ruhtii un atbultejuſchi ſlehgā bulti waſā. Pebz tam
ſalihduſchi tirgotawā eekſchā, attaiſjuſchi durwiſ wakā,
pee lam winsch — Elzeris iſgahjīs ahrā ſtahwet „uſ wa ſti”.
Kad bijuſchi labu teefu maiju peebahjuſchi un aizsteepu-
ſchi prom, tad apsuždsetais Holzmanis weh! paliziſ pahr-
dotawā eekſchā. Ko Holzmanis tur darijis, to Elzeris
neſinot. Apsuždsetais Kričks Sihlmanis ne-eſot pee ſoh-
dibas peebalijees.

Gahfäs leezineeku nockauschinaschana.

Leezineeli Adolfs Tultis un uradnits Michailow itschs isteiza, ka pee nollauschinaschanas Bahlinu mahjās Sihlmani isteileuschi, ka io laulu, kur sagtās mantas bijuschas apraktais, esot 15. oktober preeljch pušdeenas wehl ezejuchi. Sihlmanem esot tilai 2 sirgi un wezais kritisches Sihlmanis brauzis ar abeem faweeim sirgeem Dschuhkstei

garam us mahju puši, pee tam esot winam bijis notikuma veestai ja brauzi itin turu gardam. Braulschana notikuse plēsi. 9—10 no rihta. Wifiz ziti esot gardam brauldam apstahjuschees, Sihlmanis turei brauzis bes peetureschanas gardam lihds turvejam krogam, kur esot labu laizinu wehl uslavejees un tad brauzis us mahjam. Tā tad ezeschanai wajadsejis notiki nakti. Bes tam esot jacewehro, ka 15. oktobris preesch rahzenu ezeschanas esot par wehlu, jo tik wehlu neweens nemehdsof rahzenus no lauka lafit. Zahkal leezineeks isteiza, ka mehlaku kopā ar polizijas uradniku Bermanti atraduschi pee apfuhsfelā Eduarda Sihlmana mahja smalku papirosu tabaku. Us jautajumu, kur to nehmis, tas teizis, ka to pirzis pee „bodneela“ Rosenberga un famalkajis par $\frac{1}{4}$ mahrz. 13. lapeikas. Leezineeks wehl pefishme, ka par 13 kap. $\frac{1}{4}$ mahrz. nelur tik smalkas tabakas newarot dabut. Leezineekli Karlis Strelerts, pagasta wezāla palīggs Ansis Ģehwīnsch un uradnīls Michailowitschs isteiza, ka wihi bijuschi pee manas mellechanas Bahlinīs. Us rahzenu laukā usgahjuši, tee tuhlin domajuschi, ka te sagās mantas buhā noslehtas: lauks bijis nesen kā noeziņs un semē bijuse wetam gaifchaka. Pateescham ari tilusi atrasta laba dala mantu maišas semē eeralta. Weenam maišam bijis wehl stuhris no semes ahrā palīzis, tā kā, ja Sihlmani lauku — kā tee sakotees — ezejuschi 15. oktobi, tad teem wājād sejīs redset, ka še maiši semē apralti. Semē wajadsejis buht iſrakatai un tamdeikt ween jau wajadsejis zeltees aīdomas, kas tur ralts. Bes tam leezineekli atīstīst, ka zitis tur newar buht mantu poslehpis, kā paschi Sihlmani, jo no leelzeta us Bahlinu mahjam nogreschās weens weenīgs zētsch, kurš eet zaur Bahlinu mahjam, turu gar istabu garam. Ja nu kahds buhtu brauzis, tad wajadseja wifū tuhlin Sihlmaneem redset un dzīrdet. No otrs vuses ari ne esot laukam eespehjams peetilt, jo zētsch aplāhrt ejot ar leelu liklumu un pa to brauzot wajagot leela laika. Apfuhsfetais Skults bija lihdsis iſaižinat leezineeks, kuri avleezinatu, ka winsch notikuma nakti bijis sawās mahjās un Dschuhkstes Bulku krogā. Leezineekli isteiza, ka wihi Skultu redsejuschi wakārā no mahjam iſejam un tad to atkal redsejuschi ap pulksten 3 rihtā.

Teesas spreedums flaneja, kā išnemot Krischu Sihlmani, viņi apsuhdsetee atsīstami par wainigeem, kā išdarījuschi sahdsibu ar eelauschanos apdsīhwotās ehkās un sobi: Jahnī Elzeri us 1 gadu un 4 mehnēsheem, Eliasu Rosenbergi us 2 gadeem, Roberiu Skultu, Sīfī Holzmanī, Aili Sihlmani un Aili Swejneelu latru us 1 gadu un 10 mehnēsheem un Eduardu Sihlmani us 1 gadu un 4 mehnēsheem arektantu pahrmahzishanas nodalā, saudejot viņas personīkas faktas un preelschrožibas teesības. Apsuhdseto Krischu Sihlmani teesa atsina par newainigu.

Balkausot ſcho luhguru, apgabala teſa tai vaſchā deenā noſehmūte quoſchminetoi luſtagai wantoi greftu uſlift.

Rungessibg.

Sinas par Latweeschu kugeem. „Jasep“, kapt. Krauliss, atrasdomees Stockholmā, peenehmis lahdinu no Harnaes (Gēfles angabalā) us San Sebastian. „Jakob“, kapt. Osolinsch, ees ar fahls lahdinu no Liverpoole us Arkangelsku, kur peenehmis lahdinu us Grangemou thu „Rinuschen“, kapt. Bagats, 6. majā bijis gataws dotees zelā no Fleetwood us Arkangelsku. „Anna Ottolie“, kapt. Grinbergs, 24. aprīlī Rigu atstāhdams, 9. majā nonahzis Aberdeenā. „Gařam“, kapt. Oschmuigneels, 12. majā isgahjis no Nieuwe Waterweg us Arkangelsku. „Livia“, kapt. Wichtolinsch, un „Cyrus“, kapt. Snotinsch, no Wentivils eebanti, 9. majā nonahzuschi Alloā. „Alexander“, kapt. Leefalns, 25. aprīlī no Rīgas išbraukdams, Hullē nonahzis 10. majā. „Urania“, kapt. Grundmans, 24. aprīlī Rigu atstāhdams, 9. majā sasneidsis Sunderlandu un „Familie“, kapt. Kalnīsch, 27. aprīlī no Rīgas išposdomees, Schilbē nonahzis 10. majā. „Lihgo“, kapt. Abolinīsch, 10. majā isgahjis no Fowey us Peterburgu. „David“ kapt. Skrabs, 27. aprīlī no Rīgas išbraukdams, 10. majā nonahzis 10. majā.

"David", kapt. Ahnus, no Cardiff braudams, 9. maiā sasneidsis Britonferry. "Jupiter", kapt. Bulkne, 7. aprīlī Savanna la Mar (Jamaīka) atstāhdams un uz Peterburgu braudams, satīts uz 41 grada 22 min. N. un 55 gr. 5 min. E. no tvaikona "Salier", līdz Hamburga nonahzis 13. maiā. "Saturn", kapt. Lorenz, 28. aprīlī no Rīgas ieedams, 10. maiā sasneidsis Middeleabro un "Molodez" fant Čarja 22. aprīlī Mīnu.

stābdams, 10. maja noltuvis "Aurora", kapt. Dischlers, 17. maja isgahjis no Cork us Middlesbro. „Wladimir”, kapt. Baumans, 6. maja no Rīgas ieebams, 12. maja gahjis Helsingeraī garām. Kugis „Michaels”, kapt. Sehdaks, no Bonesas us Rīgu braukdams, 7. maja pēc Spurnas līhds ar fescheem luga laudim nogrimis. No luga laudim tilai stuhrmanis isglahbees. Tas gād isglahbees „Michaela” stuhrmanis Karlis Lejas- osols albrauzis Rīgā un par scho nelaimes notikumu vod schahdas tuvalas finas: Muhsu lugis no Bonesas (Skotijā) 3. maja rihtā pulksten 6 išbrauza us Rīgu. Laiks bija jauns un deenvid-reetruma wehjsch. Tas pašas deenas wakarā pulksten 8 pabrauzām Maijas salai garām. Pehz tam dabujām seimela wehju ar wehtru un leelus wilnus, tā ka lugim bija deesgan ko zeest, bet tas to-mehr noturejās kahribā. Nakti no 4. us 5. maju, 20 minutes pirms pulksten 12, lahds warenis wilnis drāfsās pārē luga virsu un norāhwa luga rufi līhds ar trim luga laudim, kas tur eekshā guleja. Schē trihs pirmee noslī-kuschee bija: Jahnis Osols (no Wentspils), Klāudijs (no Dundangas Vastu mahjas) un Krischus Upfaws (no Dundangas). Kugis pehz tam turpināja braukumu, bet drihsī ween eeraudsīja, ka lugi bija 3 pehdas dītsch uhbens, kuru išpumpeja zik ween spēhja. Salīgga kahdu Anglu svej-neelu par 85 mahrzinam sterlinu, lai lugi eewelk Hullas ostā; bet tauva pahrtēu hka. Tad lahds zits svejneeks un weens tvaikonis nahja palīhgā. Sabojato lugi wellot us ostu, tas 2 juhbēs no Spurnas bahkas torna atstatu nogrima. Viiss luga personals noslīšķa, isnemot mani, stuhrmani Karli Lejačosolu (no Dundagas), kuru lašmani išsmejoja, pehz tam, kad kahdu pusstundu biju juhrā peldejis. Līhds ar lugi nogrima schahdi vihri: Zekabs (no Wentspils, Patskulas sainmeeka dehls), Diedrichs Juhrmans (no Dundagas un kapteins Sehdaks (no Dundagas). — Kugis peedereja Janfona fungam Rīgā un noslīkļusām kapteinim. — Noslīkļuscho peederigee tuvalas finas war dabut pēc J. Janfona lga Rīgā, Kugu eelā Nr. 24 (Pahrdaugawā).

No. a h r s e m e m.

Italija vee taitas weetneku wehleschanam „uswah-reja“ libdsschnejais ministru preelschneets Kriipis.

Serbijsas apstahlli schimbrihscham gauschi behdigi, waltskase tulscho, aisderweli prasa, lai Serbu waldiba sa- malsä kahrtigi prozentus, bet ar lo lai maksä, kad now. Bijuschais finanischu ministris jau waltdigi atsinäs, la Serbijsa wairs nespehjot apmeerinat sawus parada dewe- jus, t. i. ar ziteem wahrdeem teikts: Serbijsa bankrotē. Tagad gan Serbu waldiba aifal pafchapsinigi appgalwo, ka ta gan eespehjshot ispildit sawu peenahlumu, bet tas, lä rahdas, wairak nelas now, lä „tehlejumees“ — un- ko zilwels wehlejas, to winsch ari nereti tig, laut tas ari nekad newaretu peepilditees.

Turzija. Par Turziju draud farwilstees noopeetni mah-koni. Nemeeri Armenijā wehl nebuht naw galeji apspeeti, wehl ruhgst, Armenijas jautajums wehl us deenas lähetibas, te ari jau suo par nemeereem no zitām weetam, kā is Maledonijas, kur läubis loti nemeerā ar Turkus valdibu un gaida tīk us isbewigu brihdi, lai waretu fazelt dumpi. Un Turki pastrahbadami weenu swehrestibū pehz otrs, ari ar sawu istureschanos gahdā par nemeeru zeh-loneem. Tā peem. Wagiani (Brileypā) zeemā Turki pa seeldeenaam eelsausās un nolaupija kahdu skaistu jaunavu, kurai laimejās ismukt, Kruschewā atīcāl 5 Turkus soldati usbruka kahdai jaunai feewai un tās mahtei, kuras nahza no basnijas, aplaupija un tad pastrahdaja waras darbus, Scheplenzi zeemā Turki nokahwa kahdu Bulgaru, Diber'as pilsehtā kahdu jaunekli, Rēwnas zeemā Turki aplaupija un nokahwa 5 kristigos, Kresnā 4 laupitaji usbruka divi jaunelkeem, no kureem weens isbehgā, bet otrs tika fakapats gabalōs un Belowas zeemā Turki usbrukuschi kahdam bagotam semneesam, nodedzinajuſchi ta ehlas un paſču aplaupiujuschi.

— Piramitijas pilsehta (Epirā) išpostūi no semei trijų geschanas, per kai 150 personas dabujusčias galu.

— Is Oschedas sino, ta ahpus pilsehtas Beduini us
brukuschi Anglu wizelonsulam, Kreewu konfulum un Fran-
tschu konfulata sekretaram. Anglu wizelonsuls nolauts,
abi pahrejee vihstami eewainotli. Kreewu konfusa dishwiba,
ta telegraafs sino, atrobotees breehmäss. Trihs Anglu kara
puoi no Alessandrijaas dolhotees us Oschedu.

— Is Konstantinopoles siin, ta Muschas pilsehtas Turku poliisia eelaususees ahrsemju valstju delegatu viss-wolli, tos rupji opwainojuse un gribejuse pat lahdju no taem omeeingat.

Seemei Amerikas Säweenotas Walstis. Semkopibas usplaukschana atlariča neween no labas semes un klimatisseem u. z. apštahkleem, bet ari jo leela mehrā no paſcheem semkopjeem. Kur truhls sapratigu, iſglichtotu un tschallu semkopju, tur ari semkopiba neusplauks. Daudži nepraschas gan wehl domā, ka semkopjeem jau nekādas leelas iſglichtibas newajagot, semkopis jau warot buht iſtursč latvē neapdahwinats un neiſglichtots zilvels. Deem-

gan tās pamasm sahl išnīkt. Bezaki savus neapdah-
winatakos dehlus pa laikam israudīja par semkopjeem,
suhīja realskola, politeknika, kamehr apdahminatalos gim-
nasijā un universitātē, tādējadi lelā mehrā kaitedami
muhsu laukaimneebas uspaukschanai. Un taisni otradi!
Labs semkopis war buht tilk vispusīgi isgħiħot is-
apdahwinats asprātīgs zilwels, kamehr daschadōs wezo
walodu wokabulus u. t. t. war it labi ari eemahzites ne-
apdahwinats tkalliks zilwels. Iki kreatnam semkopjam
newajaga finat? Tam jazihnas ar dabs spehleem, jarauga
tee sen par labu isleelot, japaſiħst femeſ fastahwu balas,
jasina kahdi kura weetā meħħli wajadsgħi, jaħarjina pa-
faules laukaimneebas un tirdħieeżibas stahwolik, lai
labali waretu finat, kās niswairak tils peepraftis un wi-
labali atħidhsina puhlinus u. t. t., u. t. t. — To eeweħ-
rodamas, ari waldbas it ħpaschi pehdejā laila rauga if-
glihot semkopju tkalli — un kura waldbiha schai finn wi-
swairak ruhpees, tās walts semkopiba, ja tilk furmehr ziti
apstahli labweħħligi, lelā mehrā apspeebis to walbiu semi-
kopibu, kuras schai finn masaf jeb tillab kā nemas nerħ-
pejs. Seemet Amerikas Savenoto Walstju waldbi-
schimħiħscham loti energisti ruhpees par semkopibas skolam
un parauga fainneebas. Ta schim nolu hukam par labu
dahwinajuse ap 11,000,000 akru femeſ. Semkopibas
skolās, kuras teek apmelletas no 11,358 skoleneem, mahza
1159 skolotaji un skolotajas. — Waj ari mums Latwe-
scheem nebuhtu peenahžis pats pehdejais lails kahdas lauk-
aimneebas skolas dibinashanai? Mums ir daschadas
beedribas, meħs swinam daschadus swieħħiġ, kur isbodam
leelas sumas — un aismiriam tā salot to, ka mums wi-
swairak wajaga — tas it semkopibas skolu un parauga
fainneebi ibinashanu. Waj tas now kauns? Ja tā

ix weħl turpmak riħkoñnees, tad no nopeetnas fazzensibas kās muhsu fondu īħpaschielleem Frantscheem sagħadda
jaunu atweegħiñiż. —

Mischni-Norwgoroda, 23. majā. Kahds pulzins
scheejenes mahkleneelu un dilettantu faribloja īstriżoju
par labu Prestas-Bitovskas apdeguscheem.

Rostowā pee **Donas**, 23. majā. Armeneeschu
bañizas galwa ajsbrauza us Peterburgā.
Berline, 4. junijā (23. majā). Kreewijas kreditibitees
par 100 rbl. dob 220 markas un 50 pfenigus. Tendenze:
stingra. Hamburga veħrkons espehrijs „Bremer Trading
Kompanijas“ spihker, pee kam ajsdeguschees 3000 pilni
un 70,000 tukħi petrolejas traufi.

Londonā, 4. junijā (23. majā). Is Schangajas
(Kinā) finn, ka kahds lausku bors Īshentā īspostijis
taħda katolu un waqt protestantu misionaru mahjas. —
Awisei „Times“ finn is Tientsin, ka Japaneeschu ee-
sħafliexi atħażu Biaotongas pußsalu. Aistħaħschu isdari-
schot 10 deenu laila.

Parise, 1. junijā (20. majā). Fransħu aħseletu
ministris Anotó senatā fazzis: Fransijas intereses un
meera mihleħiħta speċċi Fransiju eet rolu rola ar Kre-
wiju un Wahżi, lai panahku taħdu meera lihgħum, kien
kien nobrofha minn tħalli pastahwib un nekkarib. Scho
u sħallu ari pabalijietu Spanija. Armeneeschu ja-
taqgħi Fransija ejot rolu rola ar Kreewiju un Angliju,
tāpat meera nobrofha mħarras labad. Fransijas neebali-
ħanu ppeh wiċċi tħalli jaħarjha. —

Opħażnejek u isdwejjs: **Ernsts Plates**.

Aħbidnejek redvaltori:
Dr. phil. Arnold S. Plates, Dr. philos. P. Salis.

Davolgeno postejn. — Riga, 23 may 1895 r.

Sludinajumi.

Zehsu semkopibas iſtahde

liħds ar

waiflas lopu tirgu,

istħolot no

Deenwidus-Widsemes wis-pahrdierigas un semi-
kopju fabeedribas,

tiks notureta junija 24., 25. un 26. d. 1895. g.

Programma:

- I. Lopu iſtahde (irrgi, lellopi, aitas, zuħla).
- II. Suni; iſtahde iſħolot no Widsem, medneebas zeenitaj
beedribas.
- III. Sem- un mesħkopibas masħinas un leetas; Labibas tħramas
masħinas un semkopibas riħli.
- IV. Moderneebas iſgħatawom.
- V. Semkopibas feħħlas un lauku rasħojumi.
- VI. Mesħkopibas feħħlas un taħdu prwes.
- VII. Sem- un mesħkopibas ruhnejebas iſgħatawom; a) Brand-
vihna deddinataru iſgħatawom; b) alus daritawu iſgħata-
jumi; c) dasħodi keeġi im dafxin; d) lattej im għipps;
e) fuhras iſgħatawom; f) foka papirs; g) schindeli.
- VIII. Mahħsligi meħħli.
- IX. Sem- un mesħkopibas pamahžibas liħdelli.
- X. Ratneku, fiedleneku im kaledu darbi.

Peeteiħħanios peenems liħds junija 1. d. j. g. Pro-
grammas un peeteiħħanias formularis issuha u p-
tapat aħbild u p-peprajjhumi.

Iſtahdes komiteja, Zehsis.

Pasta adreß: Iſtahdes komitejai, Zehsis.

Manu graħmatu- un bil-ħalli-drulataw
burtu-leetur u latweħsu graħmatu
paħarotaw, Riga, pee Petera bañizas,
dabu ġamha fħaż-żabbar.

Deħħi no Kara-deenesta.
Trefha drula.
Matsa 8 tap.

Deenu pehrle,
jeb labda swieħtiba nahl no kritiġas
swieħdeenu swieħħan as-S. Dünberg.
Matsa 10 tap.

**Derig iż-żikumi behru - fa-
neħmejja,**
farolx-xi no Riga dalteru beedribas.
Matsa 20 tap.

**Deewi ir-mans fargs un
potweħrumis.**

Jauks stajgs par labdu familiu, lab u
Sibirju tħalli notefta. No J. Gibbel.
Matsa 15 tap.

Ernsts Plates.

Dokumenti mapes

preħiżi swarju rakkha us-labasħanu p-
piedawha papiru, rakħam u sħmejja
leelu tirgotawa, wairu u waqt, konto graħmatu un fuwertu fabrika no

August Lyra.

Għażiex, jaħna celā № 10, apakħħa,
pedawha: meesas drahnas (mesħxa)

preħiżi luuġiem, damam un-bebneem,
qalas drahnas, diwelus, apakħus
(ħebekkus), preħiż-żant, jaħas, darba
bil-ħas, nosorħu segu (detu),

għad-dibba, aktar, aktar, aktar, aktar,

